

Poesii alese

Poesías escogidas

de **Mihai Eminescu**

Prefață, selecție și traducere
Prólogo, selección y traducción

de **Mario Castro Navarrete**

Coperta de **Elleny Pendefunda**

ISBN 978-973-9412-20-9

Colecția Călătorilor Australi 15

Ne putem da seama că poezia eminesciană este destul de complicată pentru a păstra metrica și rima. Firește că putem găsi ajustarea metrică și a rimei, dar există riscul cert că se va face în detrimentul sensului, adică, a reuni forma și conținutul în lirica lui Eminescu este o chestiune ce aduce riscul propriu al traducerii în sine. Să nu uităm minunata și fantastica versalitate eminesciană în limba română. În ciudă dificultăților de mai sus, am fost nevoit să mă apropiu în primul rând de sens, ritm și rimă de fiecare și în toate poeziile lui Eminescu, aici traduse pentru a fi prezentate cititorilor de limbă spaniolă, cu cea mai mare fidelitate posibilă pentru a se bucura de o lectură plăcută, cu speranța că în acest fel vor descoperi genialitatea poetului.

Am selectat poeziile genialului Eminescu cu o oarecare dificultate, căci este într-adevar o mare dilemă alegerea câtorva dintre ele, în contextul uriașei sale creații.

Desigur, un cunoscător al poeziei sale se va întreba de ce am ales să traduc anumite poezii, mai puțin cunoscute de public și mai puțin traduse în spaniolă sau alte limbi. Tocmai din această cauză, deoarece Eminescu nu se sfârșește cu acele poezii precum Luceafarul, Dorința și multe altele. Criteriul pe care mi l-am asumat este pur și simplu, pentru a-l prezenta pe Eminescu, așa cum îl percepe cititorul român, luând în seama cele mai diverse tematici ale sale, precum poeziile de dragoste, filozofice, patriotice și istorice pentru a oferi cititorilor hispano-americani o versiune completă a universului eminescian.

Mario Castro Navarrete

Este doar una din prezentările acestui poet nu numai adoptat de ieșeni, ci și iubit și prețuit de ei, unii fiindu-i chiar prieteni cu adevărat. Dar nu despre fascinanta personalitate a lui Mario vom discuta, ci mai mult despre opera sa poetică legată de traducerile din limba română. Poate cel mai important aspect al operei sale se referă la acel atât de discutat concept de: *traduttore-tradittore* cumva imposibil de evitat, dar în cazul de față puternic estompat, nu nepărat de perfectă înțelegere a limbiiilor, ci mai ales de pătrunderea în intimitățile acestora (firesc pentru spaniolă și admirabil pentru română!), sesizarea jocului subtil al cuvintelor în context, muzicalitatea și nu în ultimul rând respectarea prozodiei. Greu, foarte greu, însă Mario Castro Navarrete cel care a stat în bibliotecă timp de șaptesprezece ani nu a fost un simplu distribuitor de carte ci un filosof care a pătruns tainele lor în ani de studiu și dedicație. Mai apoi a înțeles modul nostru de a fi, cu bunele și relele lui, fiind prieten, așa cum am mai spus, cu mulți scriitori ieșeni. Iar din truda acestor ani au ieșit volumele: *Siete poetas de Iași, Rumania, Iași, ed. Feed Back, 2011; Din literatura chiliana contemporană, Iași, ed. Opera Magna, 2011; Aceasta moarte care mă învie / trad. (Adi Cristi) Iași, ed. 24 ore, 2009 Ingerul meu/El ángel y yo/ trad. (Elleny Pendefunda), Iași, ed. Princeps Edit, Iași, 2011, Poesii alese/ Poesías escogidas/ trad. (M.Eminescu), Iași, ed. Contact international, 2012;*

Frunzele rosii (Julietta Carmen Pendefunda), Ed, Junimea 2013, dar și colaborările cu diferite reviste de cultură precum: Baaadul (Bârlad), Luceafărul (Botoșani), Oglinda Literara (Focșani), Booklook, Contact International, Convorbiri Literare, Feed back, Poesis (Iași), Poesis (Satu Mare), Rapsodia (Sibiu), etc...

Firească realizarea, ne gândim, dacă luăm în seamă faptul că lui nu-i scapă sensurile ascunse, nici logica și nici profunzimile frazării poetice și reușește să le redea în traduceri în așa fel încât nimic din mesaj să nu se piardă. Și totuși, ce am putea spune pentru un om care nu cunoaște limba spaniolă, dar dorește să citească aceste poezii. Nimic mai simplu! Să le citească așa cum sunt și chiar dacă nu va înțelege nici un cuvânt (greu de presupus, totuși) va avea uimirea să constate că muzica versurilor îl va cuceri, că simte poezia așa cum este ea, în ritmul neafectat de noua rimă, apoi, uimit, se va putea întreba dacă nu cumva este vorba de un miracol. Da, așa este, iar acest miracol aparține poetului traducător. Fiindcă Mario Castro Navarrete nu este doar un traducător de excepție ci și un poet a cărui fibră intimă vibrează la modul înalt împreună cu ideea exprimată în cuvântul purtător de muzică interioară, așa cum am putea defini, fără nici o pretenție, poezia.

Iar pentru a fi mai convingător, voi recurge la câteva versuri traduse din Eminescu: „*E un lung /Prilej pentru durere,/Căci mii de lacrimi nu-i ajung/Și tot mai multe cere./De-un semn în treacăt de la ea/El sufletul și-l leagă,/Încât să n-o mai poți uita/Viața ta întregă*”. (**CE E AMORUL?**) „*Es un gran/motivo para sufrir,/Miles de lágrimas no bastan/al quererlas siempre pedir/De ella basta una señal/Y Él su Alma entrega,/Que no olvidarás como tal/Tu vida entera*”. (**¿QUE ES EL AMOR?**) *Poesii alese-Poesias escogidas; Iași 2012; ed. Contact Internațional.*

Dar mai este un lucru demn de toată admirația. Prin efortul său, grație și talentului, Mario Castro Navarrete scoate creația poetică a limbii române dintr-un areal lingvistic relativ redus, aproximativ treizeci de milioane de vorbitori pe întregul mapamond, plasând-o într-un alt areal, mult mai vast, de peste cinci sute de milioane de cititori. Și cum cele două limbi au un substrat comun iar folosirea lor creează, obligatoriu, similitudini de sensibilități și afectivități, putem spune că asistăm la un interesant început al unui fenomen de intersecție mai pronunțată a poeziei din cele două spații lingvistice. Fără îndoială, în timp, cu un dublu sens și cu un câștig important pentru cele două culturi.

Astfel Mario Castro Navarrete devine un deschizător de drumuri, lucru deloc ușor și nici la îndemâna oricui, iar pentru aceasta cuvintele noastră de mulțumire sunt întotdeauna prea puține.

Mihai Batog-Bujenită